

**Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын
2015-жылдын 4-чейрегиндеги абалы тууралуу маалымат**

1. Төлөмдөр түзүмүндөгү өзгөрүүлөр боюнча аналитикалык маалыматтар

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин алдын ала маалыматтары боюнча 2015-жылдын 4-чейреги үчүн ИДӨ көлөмү күндөлүк баада 2014-жылдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 0,2 пайызга төмөндөө менен 129,8 млрд сомду түзгөн (2014-жылдын 4-чейрегинде 2,0 пайызга көбөйүү байкалган). 2015-жылдын 4-чейрегинин жыйынтыгы боюнча реалдуу ИДӨнүн азаюусу өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 1,5 пайызды (2014-жылдын 4-чейрегинин жыйынтыгы боюнча өсүш – 2,0 пайызды) түзгөн. Мында, ИДӨ көлөмүнүн төмөндөшүнө өнөр жай сектору (7,5 пайызды), курулуш, соода жана айыл чарба секторлору негизги салымды кошушкан (тиешелүүлүгүнө жараша 3,0, 1,6 жана 1,0 п.п.).

Алсак, 2015-жылдын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын банктар аралык төлөм системасы аркылуу 3 599 887 төлөм өткөрүлгөн.

Банктар аралык төлөмдөрдүн жалпы көлөмү 2014-жылдын көрсөткүчүнө салыштырганда 22,2 пайызга көбөйүү менен 1 848,7 млрд сом чегинде катталган. 2015-жылдын 4-чейрегинде бардыгы болуп 591,2 млрд сом суммасына 989 970 төлөм өткөрүлгөн, бул өткөн жылдын тиешелүү чейрегине салыштырмалуу тиешелүүлүгүнө жараша 1,9 жана 39,9 пайызга көп болгон (2-график). Отчеттук мезгилдин жыйынтыгы боюнча төлөмдөрдүн багыттоо түрлөрү боюнча төлөмдөр көлөмүнүн динамикасына талдап-иликтөөлөр банктар аралык төлөмдөрдүн көлөмүнүн өсүшү негизинен банктык операциялар боюнча төлөмдөрдүн 0,9 пайызга көбөйүүсүнө, анын ичинде автоматташтырылган тоорук системасы аркылуу (баалуу кагаздар, кредит жана эл аралык валюта менен операциялар) операциялар 0,8 пайызга көбөйүүсүнө байланыштуу болгондугун көрсөткөн.

Отчеттук мезгил ичинде банктар аралык төлөмдөрдүн түзүмү багыттоо түрлөрү боюнча өзгөрүүсүз калып, алар төмөнкүдөй түптөлгөн: төлөмдөрдүн жалпы көлөмүндө банктык операциялар 83,8 пайызды түзүп негизги үлүштү ээлеген, бюджеттик уюмдардын төлөмдөрүнүн салыштырма салмагы 10,9 пайызды, ал эми бюджеттик эмес уюмдардын товарлар жана кызмат көрсөтүүлөрү, активдер жана милдеттенмелери боюнча төлөмдөрү 5,3 пайызды түзгөн. Бюджеттик уюмдардын төлөмдөр түзүмүндө кириш бюджеттик төлөмдөрдүн салыштырма салмагы 45,5 пайызда, ал эми чыгыш бюджеттик төлөмдөрдүн салыштырма салмагы 39,1 пайызда калыптанган, ошондой эле активдер жана милдеттенмелер менен ишке ашырылган операциялар боюнча төлөмдөр 15,4 пайызды түзгөн.

Бюджеттик уюмдардын төлөмдөрүнүн жүгүртүлүшүнүн номинал боюнча суммардык көрсөткүчү 2015-жылдын 4-чейреги ичинде өткөн жылдын тиешелүү чейрегине салыштырганда 23,2 пайызга көбөйүү менен 64,6 млрд сомду түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда бул көрсөткүч 28,8 пайызга көбөйгөн). Бюджеттик төлөмдөрдүн жүгүртүлүшүнүн өсүшүнө негизги салымды мамлекеттик бюджетке төлөмдөр кошкон (0,7 пайыз). 2015-жылдын 4-чейрегинде мамлекеттик бюджетке каралган төлөмдөр көлөмүнүн өсүшү 40,8 пайызды түзгөн, бул өткөн жылдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда бюджеттин киреше

бөлүгүнүн денгээлинин өсүшүнөн улам келип чыккан (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда төлөмдөр көлөмүнүн өсүшү 38,9 пайызды түзгөн). Ошентип, 2015-жылдын 4-чейрегинде бюджеттин жалпы кирешеси 2014-жылдын 4-чейрегине салыштырмалуу 38,3 млрд сомду түзүү менен 4,4 пайызга же 1,6 млрд сомго көбөйгөн.

Мамлекеттик бюджеттин жалпы чыгашасы 2015-жылдын 4-чейреги ичинде, өткөн жылдын ушул эле мезгилине салыштырганда 19,6 пайызга же 7,9 млрд сомго көбөйүү менен 47,8 млрд сомду түзгөн. Мамлекеттик бюджеттин жалпы чыгашасынын көбөйүшү эмгекке, товар жана кызматтарды пайдаланууга, субсидияларга жана социалдык жөлөк пулдарга кеткен чыгашалардын жогорулашы менен шартталган. Натыйжада, отчеттук чейрек ичинде банктар аралык төлөм системасы аркылуу жүзөгө ашырылган мамлекеттик бюджеттен чыгыш төлөмдөрүнүн көлөмү 2014-жылдын 4-чейрегине салыштырганда 21,9 пайызга көбөйгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда төлөмдөр көлөмү 30,8 пайызга өскөн).

2. Нак акча жүгүртүлүшүнүн түзүмү

Коммерциялык банктардын кассаларына нак акчанын кайтарымдуулугу 2015-жылы 99,6 пайызды түзгөн жана 2014-жылга салыштырганда 1,0 пайызга азайган (2014-жылы кайтарымдуулук 100,6 пайызда калыптанган).

1-таблица. Коммерциялык банктардын кассалары аркылуу өткөн нак акчанын жылышы

Аймактардын аталышы	Келип түшкөн		Берилген		Кайтарымдуулук	
	(млн сом)		(млн сом)		(пайыздар)	
	2014-жыл	2015-жыл	2014-жыл	2015-жыл	2014-жыл	2015-жыл
Бардыгы	1 018 480,4	1 036 705,4	1 012 865,0	1 040 970,5	100,6	99,6
Бишкек шаары	518 455,7	489 551,4	489 261,6	475 653,7	106,0	102,9
Баткен облусу	51 451,3	51 481,9	52 410,6	52 132,9	98,2	98,8
Жалал-Абад облусу	102 174,3	107 739,0	114 415,2	115 657,0	89,3	93,2
Ысык-Көл облусу	44 727,2	52 708,8	48 455,2	55 266,9	92,3	95,4
Нарын облусу	18 014,2	21 232,8	20 675,0	24 024,1	87,1	88,4
Ош шаары	139 538,4	138 375,8	137 769,2	138 290,5	101,3	100,1
Ош облусу	44 038,8	50 843,8	45 505,5	51 877,1	96,8	98,0
Талас облусу	19 908,8	23 188,3	24 218,6	26 472,0	82,2	87,6
Чүй облусу	80 171,7	101 583,6	80 154,1	101 596,3	100,0	100,0

2014-жылга салыштырмалуу 2015-жылдын ичинде коммерциялык банктардын кассаларына нак акчанын кайтарымдуулугунун өсүшү республиканын төмөнкү региондору боюнча жүргөн, алсак:

- Ош областы боюнча 1,2 пайызга;
- Ысык-Көл областы боюнча 3,1 пайызга;
- Нарын областы боюнча 1,3 пайызга;
- Талас областы боюнча 5,4 пайызга;
- Жалал-Абад областы боюнча 3,9 пайызга;
- Баткен областы боюнча 0,6 пайызга.

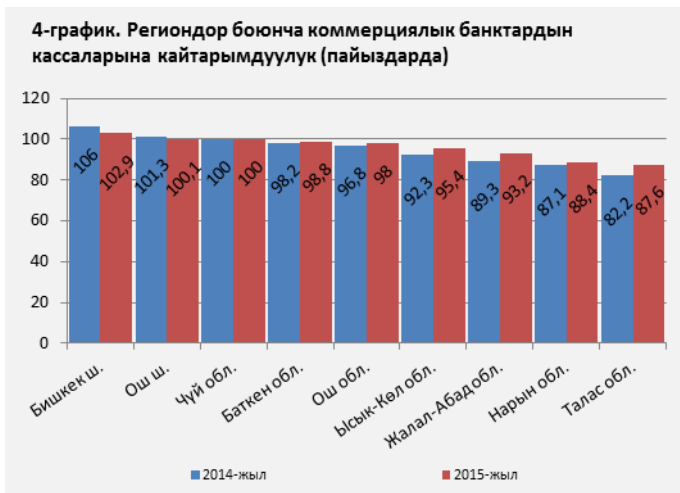
Бишкек шаары боюнча коммерциялык банктардын кассаларына нак акчанын кайтарымдуулугу 3,1 пайызга жана Ош шаары боюнча 1,2 пайызга төмөндөгөн. Чүй областы боюнча коммерциялык банктардын кассаларына нак акчанын кайтарымдуулугу мурунку денгээлде калып 100,0 пайызды түзгөн.

2015-жылы үчүн нак акча кайтарымдуулугунун эң жогорку көрсөткүчү Бишкек шаары боюнча 102,9 пайызды түзгөн, Чүй областы боюнча 100,0 пайызды түзгөн, Ош шаары боюнча – 100,1 пайызды түзгөн. Ал эми анын эң төмөнкү көрсөткүчү Талас областында 87,6 пайызда гана калыптанган (6-график).

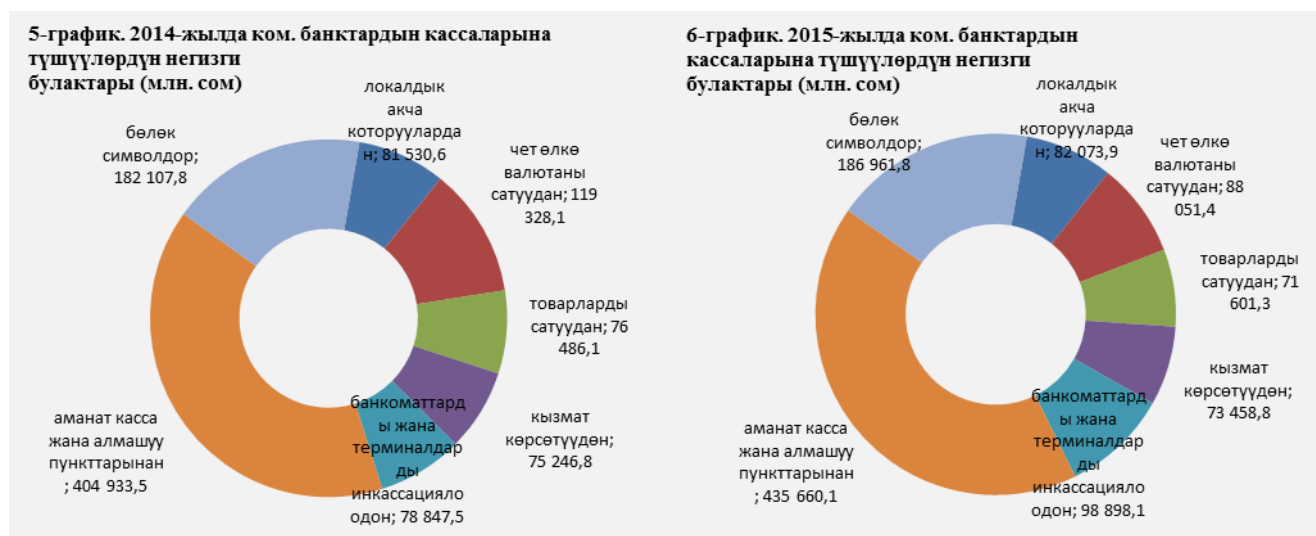
Коммерциялык банктардын кассаларына 2015-жылы келип түшкөн нак акчалардын суммасы 1 036 705,4 млн сомду түзгөн, анын 2014-жылга салыштырмалуу 1,8 пайызга көбөйгөндүгү байкалган.

Төмөндө 2015-жылдын ичинде коммерциялык банктардын кассаларына келип түшкөн нак акчалардын негизги булактары боюнча маалыматтар келтирилген:

- коммерциялык банктардын филиалдарынан, аманат кассаларынан жана алмаштыруу пункттарынан – 435 660,1 млн сомду түзгөн, көбөйүү 7,6 пайызда калыптанган (2014-жылы – 404 933,5 млн сом);
- товарларды сатуудан – 71 601,3 млн сомду түзгөн, азаюу 6,4 пайызда калыптанган (2014-жылы – 76 486,1 млн сом);
- банкоматтарды жана терминалдарды инкассирлөөдөн – 98 898,1 млн сомду түзгөн, көбөйүү 25,4 пайызда калыптанган (2014-жылы – 78 847,5 млн сом);

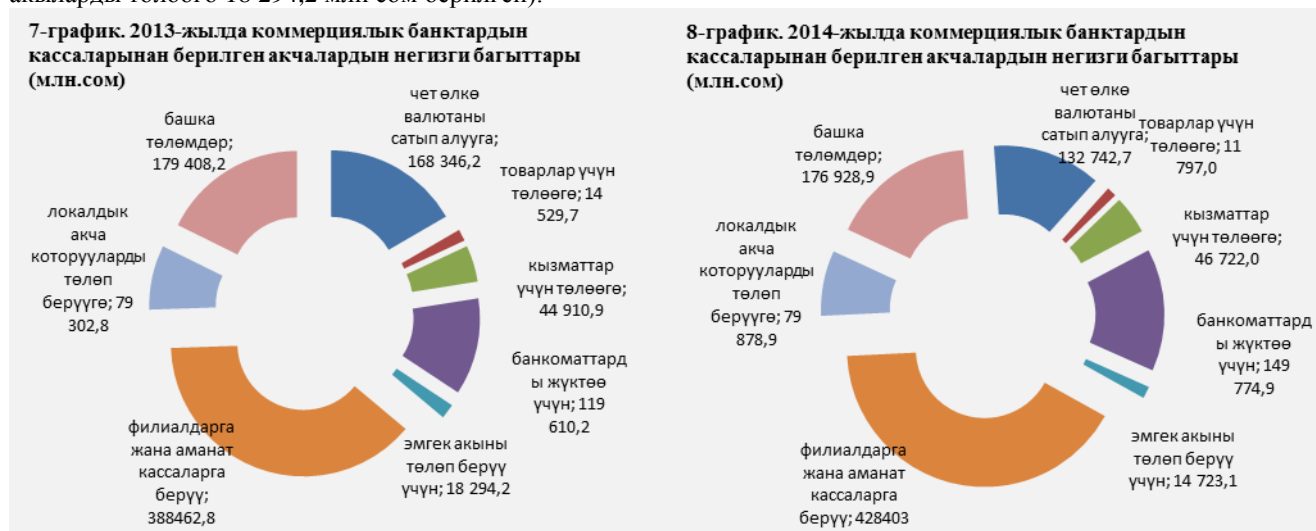

- локалдык акча которууну жүзөгө ашыруу үчүн – 82 073,9 млн сомду түзгөн, көбөйүү 0,7 пайызда калыптанган (2014-жылы – 81 530,6 млн сом);
- кызмат көрсөтүүлөрдөн жана аткарылган иштерден – 73 458,8 млн сомду түзгөн, азаюу 2,4 пайызда калыптанган (2014-жылы – 75 246,8 млн сом);
- чет өлкө валютасын сатуудан – 88 051,4 млн сомду түзгөн, азаюу 26,2 пайызда калыптанган (2014-жылы – 119 328,1 млн сом).

Коммерциялык банктардын кассаларынан берилген нак акча 2015-жылдын ичинде 1 040 970,5 млн сомду түзгөн, бул 2014-жылга салыштырганда 2,8 пайызга көбөйгөн.

- 2015-жылдын ичинде коммерциялык банктардын кассаларынан берилген нак акчанын негизги багыттары:
- коммерциялык банктардын филиалдарына, аманат кассаларына жана алмаштыруу бюролоруна – 428 403,0 млн сом берилген, көбөйүү 10,3 пайызды түзгөн (2014-жылы – 388 462,8 млн сом);
 - кызмат көрсөтүүлөр жана аткарылган иштер үчүн төлөөлөр - 46 722,0 млн сом берилген, көбөйүү 4,0 пайызды түзгөн (2014-жылы – 44 910,9 млн сом);
 - банкоматтарга акча жүктөө үчүн – 149 774,9 млн сом берилген, көбөйүү 25,2 пайызды түзгөн (2014-жылы – 119 610,2 млн сом);
 - локалдык акча которууларды төлөөгө 79 878,9 млн сом берилген, көбөйүү 0,7 пайызды түзгөн (2014-жылы – 79 302,8 млн сом);
 - товарлар үчүн төлөөгө 11 797,0 млн сом берилген, азаюу 18,8 пайызды түзгөн (2014-жылы – 14 529,7 млн сом);
 - чет өлкө валютасын сатып алууга 132 742,7 млн сом берилген, азаюу 21,1 пайызды түзгөн (2014-жылы – 168 346,2 млн сом).
 - эмгек акыларды төлөөгө 14 723,1 млн сом берилген, азаюу 19,5 пайызды түзгөн (2014-жылы эмгек акыларды төлөөгө 18 294,2 млн сом берилген).

3. Нак эмес төлөмдөрдүн жана эсептешүүлөрдүн түзүмү

- **Маида чекене жана утүрүмдүк төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасы**

Улуттук банк, 24 коммерциялык банк жана алардын 319 филиалы Пакеттик клиринг системасынын (мындан ары - СПК) катышуучуларынан, ал эми «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК – адистештирилген катышуучусунан болгон.

2015-жылдын жыйынтыгы боюнча төлөмдөрдүн банктар аралык клиринг системасында жалпы суммасы 102,5 млрд сомду түзгөн 3,3 млн төлөм ишке ашырылган. 2014-жылга салыштырганда, жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн саны – 3,9 пайызга азайган, төлөмдөрдүн көлөмү 0,9 пайызга көбөйгөн.

2015-жылдын 4-чейрегинин иш жыйынтыгы боюнча клиринг төлөмдөрүнүн көлөмү **32 899,3 млн сом** чегинде катталып:

- өткөн чейрекке салыштырганда 26,5 пайызга көбөйгөн;
- өткөн жылдын ушул эле мезгилине салыштырганда 15,7 пайызга көбөйгөн.

2015-жылдын 4-чейрегинде клиринг төлөмдөрүнүн саны **883 304** төлөмдү түзүп:

- өткөн чейрекке салыштырганда 4,0 пайызга азайган;
- өткөн жылдын ушул эле мезгилине салыштырганда 0,5 пайызга азайган.

- **Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасы**

2015-жыл ичинде банктар аралык grosстук төлөмдөрдүн жалпы көлөмү 1746,2 млрд сомду түзгөн. Ошол эле мезгил ичинде системада жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн саны – 329,4 миңге жеткен. 2014-жылдын көрсөткүчтөрү менен салыштырганда өсүш төлөмдөрдүн саны боюнча 25,5 пайызды, көлөмү боюнча 23,7 пайызды түзгөн.

2015-жылдын 4-чейреги ичинде grosстук төлөмдөрдүн жалпы көлөмү **558 349,7 млн сомду** түзүү менен:

- өткөн чейрекке салыштырганда 25,1 пайызга көбөйгөн;
- өткөн жылдын ушул эле мезгилине салыштырганда 41,6 пайызга көбөйгөн.

Бардыгы болуп, эсептешүүлөрдүн grosстук системасы аркылуу 2015-жылдын 4-чейреги ичинде **106 666 төлөм** өткөрүлгөн. Бул көрсөткүч:

- өткөн чейрекке салыштырганда 24,9 пайызга көбөйгөн;
- өткөн жылдын ушул эле мезгилине салыштырганда 27,0 пайызга көбөйгөн.

- **Банктык төлөм карттар рыногу**

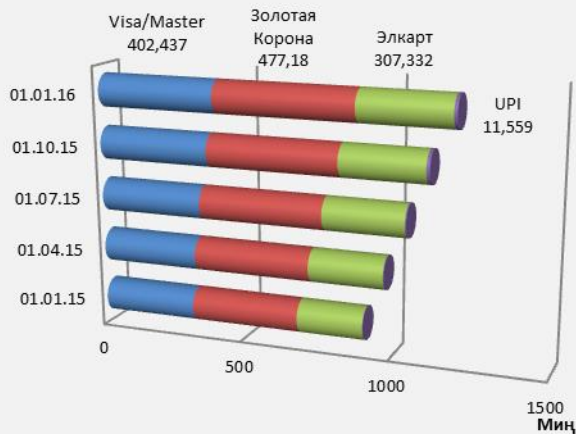
2015-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Кыргыз Республикасынын аймагында банктык төлөм карттарынын эмиссиясы жана эквайринги боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү иш алып барып жаткан 25 банктын ичинен 22 банк сунуштаган, анын ичинен 18 банк «Элкарт» улуттук системасы боюнча жана 13 банк эл аралык төлөм системасынын карттарынын эмитенттеринен жана эквайерлеринен болушкан.

Банктык төлөм карттар эмиссиясы.

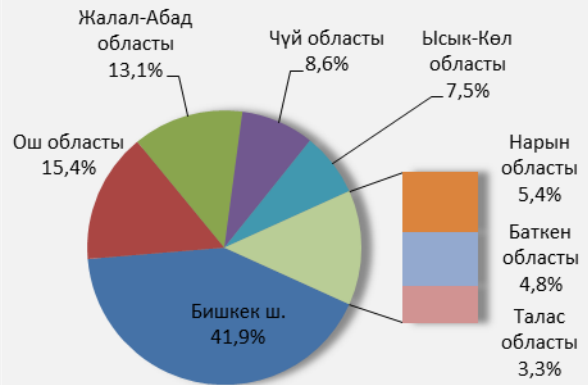
2015-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча жүгүртүүдөгү банктык төлөм карттарынын жалпы саны **1 198,5** миңди түзгөн. Мында, карттардын саны өткөн чейректегиге салыштырганда 7,2 пайызга көбөйгөн, ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине караганда карттардын саны 31,9 пайызга өскөн.

11-график. Жүгүртүүдөгү карттардын жалпы саны

12-график. 2015-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча областтардын жүгүртүүдөгү карттарынын жалпы саны (миң)

Төлөм карттарынын түрлөрү төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн:

- **Эл аралык системалар** **891 176 (74,4%):**
 - «Visa» 391 976 (32,7%);
 - «Master Card» 10 461 (0,9%);
 - «Золотая корона» (Россия) 477 180 (39,8%);
 - « Union Pay International» 11 559 (1,0%);
- **«Элкарт» улуттук системасы** **307 332 (25,6%).**

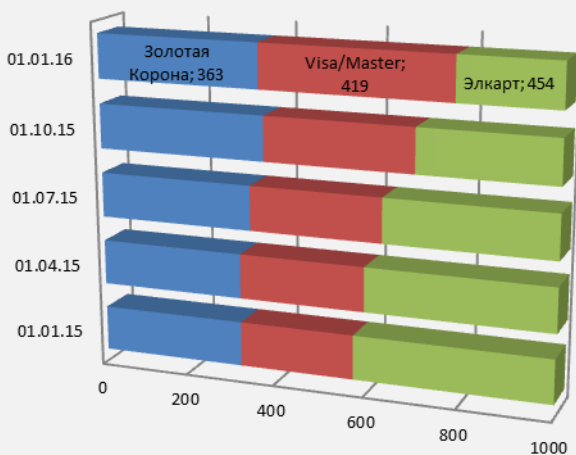
Банктык төлөм карттар эквайринги.

2015-жылдын 4-чейрегинин акырына карата абал боюнча иштеп турган терминалдардын жана банкоматтардын жалпы саны системалардын түрлөрү боюнча бөлүштүргөндө төмөнкүдөй катталган:

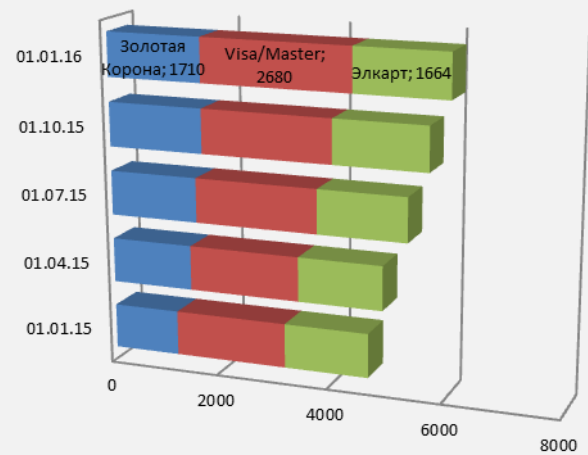
- «Элкарт» улуттук системасы боюнча – 454 банкомат жана 1 664 терминал;
- Visa жана MasterCard эл аралык системалары боюнча – 419 банкомат жана 2 680 терминал;
- «Золотая корона» эл аралык системасы боюнча - 363 банкомат, 1 710 терминал.

Жалпысынан алганда, банктык төлөм карттар, республиканын бардык аймагында орнотулган **1 236 банкоматта жана 6 054 терминалда** тейлөөгө алынган (жылдын баш жагына салыштырганда банкоматтардын өсүшү 23,8 пайызды же 238 банкоматты, ал эми терминалдардын - 29,5 пайызды же 1 379 терминалды түзгөн).

13-график. Системалар боюнча банкоматтардын саны

14-график. Системалар боюнча терминалдардын саны

Банктык төлөм карттарын пайдалануу менен операциялардын көлөмүнүн жана санынын динамикасы.

2015-жылдын 4-чейреги ичинде картты колдонуу менен ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмү **29 016,9 млн сомду** түзгөн. Өткөн чейрекке салыштырганда жүргүзүлгөн операциялардын көлөмү 9,2 пайызга көбөйгөн, ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 0,5 пайызга азайган.

Мурдагыдай эле, бардык операциялардын негизги үлүшү акча каражаттарын нак акчага айландырууга 27 965,0 млн сом туура келген, бул бардык операциялардын жалпы көлөмүнө карата 96,4 пайызын ээлеген. Өткөн чейрекке салыштырганда жүргүзүлгөн операциялардын көлөмү 9,6 пайызга көбөйгөн, ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 0,9 пайызга азайган. Соода-тейлөө ишканаларындагы терминалдар аркылуу

ишке ашырылган операциялардын көлөмү 1 051,9 млн сомду түзгөн (бул жүзөгө ашырылган бардык операциялардан 3,6 пайыз). Өткөн чейрекке салыштырганда жүргүзүлгөн операциялардын көлөмү 0,1 пайызга азайган, ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 13,4 пайызга көбөйгөн.

2015-жылдын 4-чейрегинде картты пайдалануу менен **5,9 млн ашуун транзакция** ишке ашырылган. Өткөн чейрекке салыштырганда операциялардын саны 13,3 пайызга көбөйүү менен өткөн жылдын ушул мезгилине салыштырганда операциялардын саны боюнча көрсөткүч 29,8 пайызга өскөн.

Мурдагыдай эле, бардык операциялардын негизги үлүшү акча каражаттарын нак акчага айландырууга – 5 345,6 миң транзакцияга туура келген, бул бардык операциялардын жалпы санына карата 90,2 пайызын ээлеген. Өткөн чейрекке салыштырганда жүргүзүлгөн операциялардын саны 12,8 пайызга көбөйгөн болсо, ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 30,0 пайызга көбөйгөн.

Соода-тейлөө ишканаларындагы терминалдар аркылуу ишке ашырылган операциялардын саны 579,4 миң транзакцияны түзгөн (бул ишке ашырылган бардык операциялардан 9,8 пайыз). Өткөн чейрекке салыштырганда жүргүзүлгөн операциялардын саны 18,3 пайызга көбөйгөн болсо, өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда 28,0 пайызга көбөйгөн.

- **Чек ара аркылуу өтүүчү төлөмдөр**

Отчеттук чейрек ичинде катышуучулардын чек ара аркылуу төлөмдөрү SWIFT, «Telex», «Банк-Клиент», «Е-Клиент» ж.б. системаларды пайдалануу менен ишке ашырылган. Мында, банктар көбүнчө чек ара аркылуу төлөмдөрдү өткөрүү үчүн SWIFT системасын пайдаланышкан.

2015-жылдын ичинде кириш төлөмдөрдүн жалпы саны 1 011,5 млрд сом суммасында 190,1 миңди түзгөн (бул көрсөткүч 2014-жылга салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша саны боюнча 7,0 пайызга жана суммасы боюнча 6,0 пайызга көбөйгөн), ал эми чыгыш төлөмдөрдүн жалпы саны 1 077,0 млрд сом жалпы суммасында 210,5 миңди түзгөн (бул көрсөткүч 2014-жылга салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша саны боюнча 8,6 пайызга азайган жана көлөмү боюнча 0,3 пайызга көбөйгөн).

2015-жылдын 4-чейреги ичинде эл аралык төлөмдөр валюталардын 12 түрү боюнча ишке ашырылган. Ушул эле жылдын 4-чейрегинин жыйынтыгы боюнча кириш төлөмдөрдүн жалпы көлөмү 278,3 млрд сомду (бул көрсөткүч 2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда 5,0 пайызга көбөйүп, 2014-жылдын 4-чейрегине салыштырганда 8,6 пайызга азайган), ал эми чыгыш төлөмдөрдүн жалпы көлөмү 296,1 млрд сомду түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда 3,9 пайызга көбөйүп, 2014-жылдын 4-чейрегине салыштырганда 10,0 пайызга азаюу жүргөн).

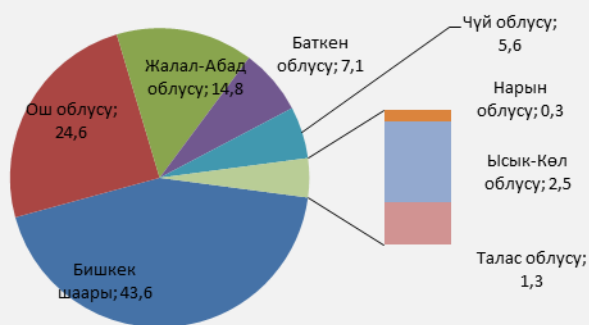
- **Акча которуулар**

2015-жыл ичинде кириш акча которуулардын жалпы саны 5,9 млн, жалпы суммасы 118,8 млрд сомду түзгөн (бул көрсөткүчтөр 2014-жылдын көрсөткүчтөрүнө салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, саны – 12,1 пайызга, суммасы – 3,9 пайызга азайган). 2015-жыл ичиндеги чыгыш которуулардын жалпы саны 0,5 млн, жалпы суммасы 31,5 млрд сомду түзгөн (бул көрсөткүчтөр 2014-жылга салыштырганда, саны – 18,4 пайызга көбөйүп, суммасы – 3,3 пайызга азайган).

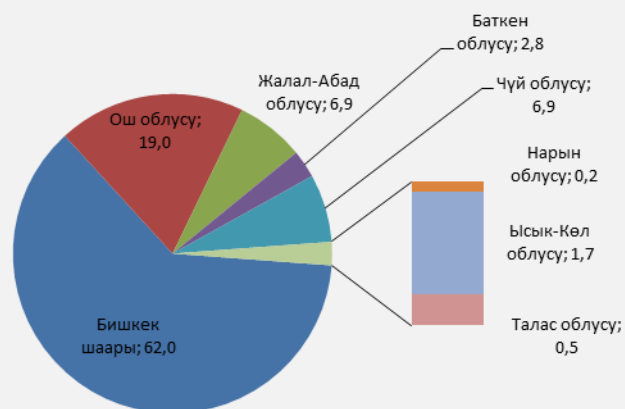
2015-жылдын 4-чейрегинин жыйынтыгы боюнча акча которуулар которуулардын эл аралык жана локалдык системалары аркылуу жүзөгө ашырылган. Акча которуулардын эл аралык системалары боюнча кириш которуулардын жалпы саны 31,2 млрд сом жалпы суммасында 1 526 778 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегинин көрсөткүчтөрүнө салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 13,7 жана 8,0 пайызга азаюу жүргөн, ал эми өткөн жылдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 6,4 пайызга көбөйүү жана 6,8 пайызга азаюу туура келген). Чыгыш которуулардын саны 8,2 млрд сом жалпы суммасында 128 965 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегинин көрсөткүчтөрүнө салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша, 6,7 пайызга азаюу жана 9,8 пайызга көбөйүү болгон, ал эми 2014-жылдын 4-чейрегинин көрсөткүчүнө салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 16,1 пайызга азаюу жана 15,8 пайызга көбөйүү жүргөн).

Кыргыз Республикасынын аймагында кириш жана чыгыш которуулардын көлөмү боюнча эң чоң салыштырма салмак Бишкек шаарына туура келген, мында кириш которуулар жалпы көлөмдүн 43,6 пайызын, ал эми чыгыш которуулар жалпы көлөмдүн 62,0 пайызын ээлеген.

15-график. 2015-жылдын 4-чейреги ичинде областтар боюнча кириш акча которуулардын үлүшү (%)

16-график. 2015-жылдын 4-чейреги ичинде областтар боюнча чыгыш акча которуулардын үлүшү (%)

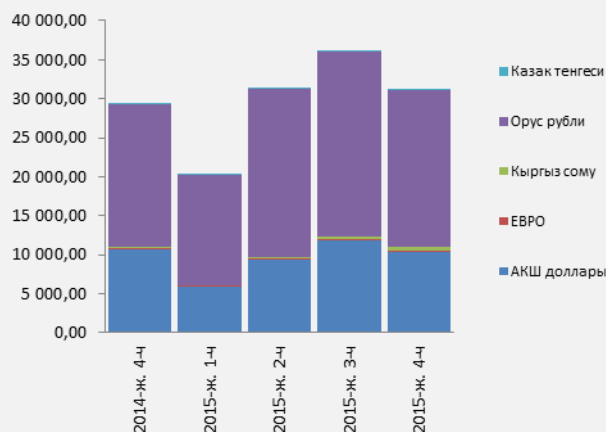
Отчеттук чейрек ичинде эл аралык акча которуулар валютанын 5 түрү боюнча жүзөгө ашырылган.

1) АКШ долларында акча которуулар

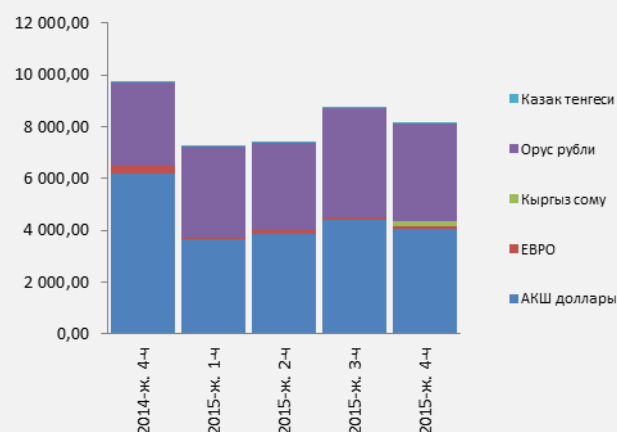
2015-жыл ичинде кириш которуулардын жалпы саны 551,3 млн АКШ доллар суммасында 697 926 түзгөн (2014-жылдын көрсөткүчтөрүнө салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 0,5 пайызга көбөйүү жана 20,5 пайызга азаюу болгон). 2015-жыл ичинде чыгыш которуулардын жалпы саны 237,3 млн АКШ доллар суммасында 167 995 жеткен (2014-жылга салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 3,1 жана 33,2 пайызга азаюу байкалган).

2015-жылдын 4-чейрегинде кириш которуулардын жалпы саны 136,3 млн АКШ доллар суммасында 179 971 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша, 20,4 жана 10,6 пайызга азаюу жүргөн; ал эми 2014-жылдын ушул эле тиешелүү мезгилине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 25,4 жана 10,2 пайызга азаюу байкалган). Чыгыш которуулардын саны 53,7 млн АКШ доллар суммасында 43 541 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша азаюу 16,1 пайызда жана 5,0 пайызда катталган; ал эми 2014-жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 49,0 жана 11,7 пайызга азаюу белгиленген).

17-график. Валюталар боюнча кириш акча которуулар (млн сом)

18-график. Валюталар боюнча чыгыш акча которуулар (млн сом)

2) Евро валютасында акча которуулар

2015-жыл ичинде кириш которуулардын саны 8,8 млн евро суммасында 21 978 түзгөн (2014-жылга салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 24,9 жана 12,6 пайызга көбөйгөн). Ал эми чыгыш которуулардын саны 5,2 млн евро суммасында 3 494 түзгөн (2014-жылга салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 12,2 жана 44,0 пайызга азайган).

Отчеттук чейректин жыйынтыгы боюнча 2,4 млн евро жалпы суммасында 6 119 кириш которуу ишке ашырылган (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 0,2 пайызга жана 9,0 пайызга көбөйүү белгиленген; ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 4,4 пайызга жана 15,1 пайызга көбөйүү жүргөн). Чыгыш которуулардын саны 0,9 млн евро жалпы суммасында 853 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 27,7 пайызга жана 2,0 пайызга азаюу белгиленген; ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 79,6 пайызга жана 44,2 пайызга азаюу байкалган).

3) Орус рублинде акча которуулар

Бүтүндөй алганда, 2015-жыл ичинде 73,3 млрд рубль суммасында 5,0 млрд кириш которуу ишке ашырылган (бул көрсөткүч 2014-жылга салыштырмалуу тиешелүүлүгүнө жараша, 18,6 пайызга жана 14,4 пайызга азайган). 2015-жыл ичинде 13,7 млрд рубль суммасында 274,3 млн чыгыш которуу жүргүзүлгөн (2014-жылга салыштырганда, бул көрсөткүчтөр тиешелүүлүгүнө жараша 51,5 жана 53,1 пайызга көбөйгөн).

2015-жылдын 4-чейрегинин жыйынтыгы боюнча 18,7 млрд рубль суммасында 1 298 349 кириш которуу жүргүзүлгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 17,6 жана 8,7 пайызга азаюу белгиленген; ал эми 2014-жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 16,1 пайызга көбөйүү жана 8,5 пайызга азаюу байкалган). Мындан тышкары, 3,5 млрд рубль суммасында 78 614 чыгыш которуу ишке ашырылган (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 12,1 пайызга азаюу жана 12,2 пайызга көбөйүү белгиленген; ал эми өткөн жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 24,6 жана 30,6 пайызга көбөйүү жүргөн).

4) Казак теңгесинде акча которуулар

2015-жыл ичинде 0,6 млрд тенге суммасына 12 784 кириш которуу ишке ашырылган (2014-жылга салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша, 2,3 жана 5,6 эсеге азайган). 2015-жыл ичинде 188,9 млн тенге суммасына 1 840 чыгыш которуу ишке ашырылган (2014-жылга салыштырганда бул көрсөткүчтөр, тиешелүүлүгүнө жараша, 2,3 эсеге жана 14,4 эсеге азайган).

Отчеттук мезгил ичинде 142,4 млн тенге суммасында 2 365 кириш которуу ишке ашырылган (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда көрсөткүчтөр тиешелүүлүгүнө жараша 20,7 жана 31,9 пайызга азайган; ал эми өткөн жылдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда, көрсөткүчтөр тиешелүүлүгүнө жараша 25,6 жана 43,3 пайызга азайган). Чыгыш которуулар 88,9 млн тенге суммасында 630 төлөм өткөрүлгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда көрсөткүчтөр, тиешелүүлүгүнө жараша 2,1 эсе жана 1,4 эсе көбөйүү белгиленген; ал эми 2014-жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда көрсөткүчтөр, тиешелүүлүгүнө жараша 3,0 эсе жана 1,8 эсе көбөйүү байкалган).

5) Кыргыз сомунда которуулар

2015-жылдын жыйынтыгы боюнча 1 073,9 млн сом суммасына 102 334 кириш которуу ишке ашырылган (2014-жылга салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 8,8 жана 8,1 эсеге көбөйүү жүргөн). 2015-жыл ичинде чыгыш акча которуулардын жалпы саны 207,9 млн сом суммасында 5 634 түзгөн (2014-жылдын көрсөткүчтөрүнө салыштырганда, бул көрсөткүчтөр тиешелүүлүгүнө жараша, 123,9 эсеге же болбосо 206,2 млн сомго жана 156,5 эсеге же болбосо 5 598 которууга көбөйгөн).

2015-жылдын 4-чейреги ичинде 430,3 млн сом суммасында 39 974 кириш которуулар ишке ашырылган (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 39,6 жана 40,5 пайызга көбөйүү жүргөн; ал эми 2014-жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда, тиешелүүлүгүнө жараша 5,0 эсе же 343,7 млн сомго жана 4,7 эсе же 31 511 которууга көбөйүү байкалган). Чыгыш которуулардын саны 186,4 млн сом суммасында 5 327 түзгөн (2015-жылдын 3-чейрегине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 8,8 эсе жана 18,9 эсе көбөйүү байкалган; ал эми 2014-жылдын тиешелүү мезгилине салыштырганда тиешелүүлүгүнө жараша 1 331,9 эсе же 186,2 млн сомго жана 1 785,7 эсе же болбосо 5 324 которууга көбөйүү жүргөн).